

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/41/2020
Identifikačné číslo spisu: 3814010166
Dátum vydania rozhodnutia: 29.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3814010166.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného M. N. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí 29. júla 2020 v Bratislave dovolanie obvineného M. N. podané prostredníctvom zvoleného obhajcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 15. januára 2019, sp. zn. 23To/102/2018, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného M. N. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 16. marca 2018, sp. zn. 3T/44/2014, bol obvinený M. N. uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 13. októbra 2013 v čase o 18.50 hodine viedol vozidlo zn. Mercedes-Benz, evidenčné číslo A., po ceste L., po D. ceste, smerom do centra mesta A., pričom na D. ceste v 143 km v A. z dôvodu nedostatočného venovania sa vedeniu motorového vozidla a nesledovaniu situácie pred vozidlom, čím porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, narazil prednou časťou do chodkyne V. A., ktorá prechádzala túto ulicu z pohľadu vodiča zľava doprava, čím jej spôsobil zranenia - trieštivú zlomeninu oboch kostí pravého predkolenia s posunutím úlomkov, otras mozgu prvého stupňa, tržne zmliaždené rany hlavy v ľavej temenno-spánkovej oblasti, pomliaždenie a podkožný krvný výron pravého stehna, ktoré ju obmedzili v obvyklom spôsobe života štyri až päť mesiacov.

Za to bol obvinený M. N. odsúdený podľa § 157 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. k trestu odňatia slobody v trvaní 6 (šesť) mesiacov, výkon ktorého sa mu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienčne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 15 (pätnásť) mesiacov.

Proti tomuto rozsudku zahlásili priamo do zápisnice na hlavnom pojednávaní konanom dňa 16. marca 2018, sp. zn. 3T/44/2014 obvinení odvolanie proti všetkým výrokom, pričom prokurátor vyhlásil, že sa vyjadri v zákonnej lehote (č. l. 445).

Na základe včas podaného odvolania obvineného vo veci rozhodoval Krajský súd v Trenčíne na verejnom zasadnutí 15. januára 2019 uznesením, sp. zn. 23To/102/2018 (č. l. 510-511), ktorým podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obvineného, pretože nebolo dôvodné.

Rozsudok okresného súdu, ako aj uznesenie krajského súdu nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť 15. januára 2019.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený prevzal 29. marca 2019, obhajca Mgr. Matej Krajčí, PhD. 15. februára 2019 a prokurátor prevzal rozhodnutie dňa 6. februára 2019 (č.l. 519).

Okresný súd Prievidza dňa 11. júna 2020 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného M. N., ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu Mgr. Mateja Krajčího, PhD. (č. l. 541-556). Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 1. apríla 2020 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c), e), g) Tr. por., ako aj z dôvodu v zmysle § 374 ods. 3 Tr. por.

Obvinený v dovolaní opísal procesný postup od vznesenia obvinenia až po odvolacie konanie, pričom v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. podľa ktorého dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, namietal s poukázaním na čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a všeobecných súdov, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že skutok, ktorého sa mal dopustiť nie je trestným činom, a to pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení, alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. S poukázaním na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 115/03, I. ÚS 236/06, III. ÚS 486/2011, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04 obvinený skonštatoval, že odôvodnenie rozsudku nie je v súlade s ustanovením § 163 Tr. por., pretože neobsahuje zákonné náležitosti, a to najmä podľa § 168 ods. 1 Tr. por. skutočností, ktoré vzal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov.

Ďalej obvinený spochybňoval výpoveď poškodenej s poukázaním na vypracované znalecké posudky, podľa ktorých príčinou nehody bolo nesprávne konanie poškodenej, ktorá vstúpila do jazdnej dráhy obvinenému, jej vybočenie a obehovanie a súčasne oneskorená reakcia obvineného na situáciu. Obvinený namietal aj nepreukázanie príčinnej súvislosti medzi jeho konaním a následkom, pričom mu nie je zrejmé, prečo súd vylúčil možnosť oslnenia protiidúcim vozidlom s poukázaním na znalecký posudok doc. Ing. Petra Ivánka, PhD., ako aj na namietané odvolacie dôvody, s ktorými sa v nedostatočnej miere vysporiadal krajský súd v rámci svojho odôvodnenia bez bližšej argumentácie odpovedajúcej na odvolacie dôvody obhajoby. Dôkazy, ktoré súdy vykonali, boli podľa obvineného vykonané len v jeho neprospech s poukázaním na svoju výpoveď, ktorú nezmenil, pričom od prvotnej výpovede zo dňa 29. októbra 2013 zotrváva kontinuálne na svojich tvrdeniach, ktoré sú podporené aj inými dôkazmi, čo sa nedá tvrdiť o skutočnostiach uvádzaných poškodenu v rámci jej jednotlivých výpovedí, a to v dňoch 10. januára 2014, 10. októbra 2014.

V ďalšej časti obvinený namietal, že priebeh trestného konania javí znaky nezákonného konania v rozpore s vnútroštátnym právom, európskym právom, Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná s poukázaním na ich jednotlivé ustanovenia, ktoré podrobne odcitoval. Súdu sa podľa obvineného aj napriek vykonanému dokazovaniu nepodarilo vierohodne ustáliť priebeh skutku, pričom obidvaja znalci, a to doc. Ivánek v znaleckom posudku č. 1/2014 zo dňa 7. marca 2014, ako aj Ing. Gondžár, CSc. v znaleckom posudku č. 144/2013 zo dňa 13. decembra 2013, v znení ich doplnkov a výpovedí zhodne uviedli, že chodkyňa sa v čase zrážky nachádzala približne 8 m naľavo od hranice vodorovného značenia prechodu pre chodcov a rýchlosť obvineného auta Mercedes sa pohybovalo v smere jazdy rýchlosťou 44 km/h, chodkyňa vstupovala na vozovku rýchlosťou 6 km/h. Z uvedeného vyplýva, že znalci vo svojich záveroch jednoznačne vyvrátili výpoveď poškodenej o priebehu nehodového deja, pričom hodnotením vykonaného dokazovania sa

jednoznačne podarilo preukázať, že poškodená neprechádzala cez vyznačený priechod pre chodcov. Obvinený poukázal aj na znalecký posudok č. 50/2016 zo dňa 28. septembra 2016 vypracovaný znalcom PhDr. Karolom Kleinmanom, PhD., z ktorého vyplýva, že v prípade oslnenia obvineného protiúdcim motorovým vozidlom, ten nemohol vidieť chodkyňu až do momentu stretu vozidla s chodcom, pričom danú skutočnosť súd nijako nespochybnil a ani nevyvrátil, pričom sa tým ani nezaoberal a zamietol návrh na doplnenie dokazovania výsluchom uvedeného znalca. Podľa obvineného súd v priebehu hlavného pojednávania vykonával dokazovanie a následne dôkazy hodnotil v podstate len v jeho neprospech, a to v rozpore s ustanovením § 119 Tr. por.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, obvinený namietal, že vzniesol námietku zaujatosti samosudkyne z dôvodu spôsobu vedenia hlavného pojednávania, že mu samosudkyňa vkladala do úst slová, ktoré nikdy nepovedal, pričom jeho obhajca navrhol, aby súd prerušil hlavné pojednávanie, na ktorom vypovedali znalci doc. Ivánek a Ing. Gondžár, a to až do rozhodnutia krajského súdu o vznesenej námietke zaujatosti, pretože bol toho názoru, že výsluch znalcov bol vedený nezákonne.

Podľa obvineného z priebehu trestného konania v štádiu súdneho konania popísaného v bodoch 7 až 13 dovolania vyplýva, že zákonná sudkyňa sa v priebehu konania objektívne javila ako zaujatá a ako taká mala byť z konania vylúčená, napriek podanej námietke zaujatosti obvineným sa sudkyňa z konania sama nevylúčila a ani nadriadený súd nerozhodol o jej vylúčení, a to napriek tomu, že na to boli splnené formálne aj materiálne podmienky podľa § 31 ods. 1 Tr. por.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, obvinený zopakoval námietky, ktoré uviedol aj v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. s poukazaním na skutočnosti, že súdy svojvoľne hodnotili dôkazy, pričom nevykonali ním navrhnuté dôkazy a vykonávali dôkazy výlučne v jeho neprospech v rozpore s § 119 Tr. por.

Záverom obvineného obhajca navrhol, aby dovolací súd 1) per analogiam podľa § 320 ods. 1 písm. c) Tr. por. alinea k § 9 ods. 1 písm. g) Tr. por. trestné stíhanie obvineného zastavil, alebo 2) v prípade, že dovolací súd primárne nezastaví trestné stíhanie obvineného navrhol, aby podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona na podklade zistených dovolacích dôvodov a podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté rozhodnutia, a to uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 15. januára 2019, sp. zn. 23To/102/2018, rozsudok Okresného súdu Prievidza z 16. marca 2018, sp. zn. 3T/44/2014, b) podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, c) podľa § 388 ods. 2 Tr. por. nariadil okresnému súdu, aby vec prejednal a rozhodol iný sudca.

Samosudkyňa súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania na vyjadrenie ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté. Uvedenú možnosť vyjadriť sa využil okresný prokurátor, ktorého vyjadrenie bolo okresnému súdu doručené 30. apríla 2020 (č.l. 562-563).

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. prokurátor uviedol, že nesúhlasí s tvrdením obhajcu a obvineného, pretože uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 15. januára 2019, sp. zn. 23To/102/2018 obsahuje všetky náležitosti, ktoré sú uvedené v Trestnom poriadku. V tomto rozhodnutí sú uvedené jednak dôkazy v prospech, ako aj v neprospech obvineného. Taktiež vo svojom rozhodnutí uviedol, že pokiaľ obvinený poukazoval na spoluúčasť poškodenej na dopravnej nehode, krajský súd po oboznámení sa s dôkaznou situáciou - listinnými dôkazmi, ktoré sa nachádzali v trestnom spise a hlavne znaleckými posudkami dospel k názoru, že poškodená vstúpila na vozovku na priechode pre chodcov, pričom videla vozidlo obvineného, ktoré bolo v dostatočnej vzdialenosti na to, aby vozovku prešla. Poškodená svojím vyháňaním sa mimo priechod pre chodcov reagovala na vozidlo obvineného. Podľa prokurátora to znamená, že krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní obvineného

preskúmal všetky skutočnosti, ktoré navrhol obvinený a jeho obhajca, pričom nezistil žiadne porušenia zo strany okresného súdu, a preto považoval rozsudok za správny a zákonný. Vzhľadom na rozsiahle dokazovanie aj konanie trvalo dlhšiu dobu, pričom príčinu treba vidieť v neustálom doplňovaní a prispôbovaní znaleckého posudku, ktorý si dal vypracovať obvinený znalcom doc. Ivánekom, čo aj podľa názoru súdu spôsobilo neustále doplňanie tohto posudku, ako aj na ďalšie vykonané dôkazy, a preto ho nie je možné považovať za vierohodný.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. prokurátor uviedol, že všetky úkony, ktoré vykonávala samosudkyňa okresného súdu boli v zmysle Trestného poriadku. Jednalo sa o úkony, ktoré boli vykonávané tak v prospech, ako aj v neprospech obvineného. Zvlášť treba uviesť, že pri všetkých úkonoch, ktoré boli vykonané na Okresnom súde Prievidza boli prítomní obvinený aj s obhajcom, a preto keby bol nejaký úkon vykonaný v rozpore s Trestným poriadkom alebo by bol návrh obvineného alebo jeho obhajcu samosudkyňou zamietnutý, mohli túto skutočnosť namietať. Vzhľadom na uvedené, nevidí prokurátor dôvod na to, že by mala byť samosudkyňa v tejto trestnej veci vylúčená.

K dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. prokurátor uviedol, že dôvod dovolania podľa tohto ustanovenia možno uplatniť iba v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. V danom prípade boli všetky dôkazy vykonané v priebehu dokazovania na okresnom súde zákonným spôsobom. Pokiaľ boli zistené rozpory vo výpovediach obvineného, tak tieto boli odstraňované v zmysle Trestného poriadku.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Vyjadrenie prokurátora bola zaslané na vyjadrenie obvinenému aj jeho obhajcovi, pričom obvinený sa vyjadril cestou obhajcu podaním doručeným na okresný súd dňa 5. júna 2020 (č.l. 565-569). V rámci svojho vyjadrenia obvinený uviedol, že nemožno súhlasiť s vyjadrením prokurátora, pričom zopakoval argumentácie ohľadne skutočnosti, že súdu sa vierohodne nepodarilo ustáliť priebeh skutku s poukázaním na závery znaleckých posudkov, ktoré vyvrátili výpoveď poškodenej o priebehu nehodového deja, ako aj to, že súd v priebehu hlavného pojednávania vykonával dokazovanie a následne dôkazy hodnotil len v neprospech obvineného v rozpore s § 119 Tr. por. s poukázaním na porušenie práva na obhajobu, pričom zopakoval argumentáciu uvedenú v podanom dovolaní aj so samotným záverečným návrhom, ako má dovolací súd rozhodnúť už v zmysle podaného dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c) Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len dovolací súd) opakovane pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Obvinený uplatnil dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu každého, proti komu sa vedie trestné konanie, je v Trestnom poriadku upravené v § 2 ods. 9. Vyjadruje jeden z právnych princípov, na ktorých je vybudované trestné konanie a jeho zmyslom je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ako aj prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu. Toto právo primárne zahŕňa právo na osobnú obhajobu (§ 34 ods. 1 Tr. por.), právo nechať sa obhajovať obhajcom (§ 34 ods. 1, § 36 Tr. por.), ako aj právo na povinnú obhajobu (§ 37, § 38 Tr. por.). Jednotlivé zložky tohto práva sú v širšom zmysle upravené v ďalších ustanoveniach Trestného poriadku. Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je však iba zásadné porušenie práva na obhajobu. Takým zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú preto i konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu nemožno úspešne uplatňovať ani námietky, že neboli objasnené všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvineného, ako aj spochybňovanie znaleckých posudkov, alebo posudzovanie nesprávneho zistenia skutkového stavu, alebo nesprávneho odôvodnenia rozhodnutí, pretože účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie skutkového stavu s poukázaním na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. R 7/2011, v zmysle ktorého právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Po oboznámení sa so spisovým materiálom dovolací súd dospel k záverom, že obhajoba obvineného bola po celý čas trestného stíhania riadne zabezpečená prostredníctvom jeho obhajcu, ktorý sa s ním zúčastňoval jednotlivých procesných úkonov, ako aj hlavných pojednávaní a verejného zasadnutia, pri ktorých mali možnosť využiť svoje procesné práva na obhajobu, vyjadrovať sa k jednotlivým vykonávaným dôkazom a klásť otázky, pričom rozsudok okresného súdu, ako aj uznesenie krajského súdu sú náležite odôvodnené s uvedenými konkrétnymi argumentami, na základe ktorých súdy rozhodli správne a v súlade so zákonom, a preto námietky dovolateľa nie sú spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, je potrebné poukázať na stanovisko Trestnoprávneho kolégia sp. zn. Tpj 11/2017, podľa ktorého o zaujatosti sudcu súdu prvého stupňa (na podklade § 31 ods. 1 Trestného poriadku) sa rozhoduje v bezprostrednej časovej nadväznosti na buď oznámenie takej okolnosti konajúcim sudcom (§ 32 ods. 1 Trestného poriadku) alebo námietku strany (§ 31 ods. 4, § 32 ods. 3 Trestného poriadku); námietku zaujatosti možno na tých istých dôvodoch založiť len raz (§ 32 ods. 6 Trestného poriadku alternatíva prvá). V odvolacom konaní sa konkrétna okolnosť ako dôvod (možného) vylúčenia sudcu preskúmava len vtedy, ak o nej doposiaľ nebolo rozhodnuté nadriadeným súdom podľa predchádzajúcej vety (§ 32 ods. 1 alebo § 32 ods. 5 písm. c) Trestného

poriadku), keďže odvolací súd nemôže také skoršie rozhodnutie (súdu toho istého stupňa) zrušiť. Uvedené rozhodnutie vyvoláva vo vzťahu k dotknutej otázke „in concreto“ aj naďalej právne účinky (uplatní sa zásada „ne bis in idem“).

Na naplnenie tohto dôvodu dovolania sa vyžaduje splnenie podmienky, že vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý bol vylúčený (§ 31), pričom o jeho vylúčení sa nerozhodlo (§ 32).

Vzhľadom k námitkam zaujatosti samosudkyne zo strany obvineného je potrebné uviesť, že obhajca obvineného na hlavnom pojednávaní na Okresnom súde Prievidza dňa 11. mája 2017 (č. l. 388) vzniesol voči samosudkyňi námietku zaujatosti z dôvodu spôsobu vedenia hlavného pojednávania a z dôvodu, že vkladala obvinenému do úst slová, ktoré nikdy nepovedal. Na základe podanej námietky samosudkyňa rozhodla uznesením v zmysle, že podľa § 31 ods. 1 Tr. por. samosudca JUDr. Noema Turanovičová nie je vylúčená z úkonov trestného konania vo veci vedenej na Okresnom súde Prievidza, sp. zn. 3T/44/2014 voči obvinenému M. N., nar. XX. P. XXXX, na ktorého bola dňa 10. apríla 2014 podaná obžaloba pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zák. Proti uvedenému uzneseniu podal obvinený sťažnosť, pričom prokurátor sa vzdal práva podať sťažnosť.

Na podklade podanej sťažnosti rozhodoval Krajský súd v Trenčíne uznesením z 23. augusta 2017, sp. zn. 23Tos/106/2017 (č. l. 411-412), ktorý podľa § 194 ods. 1 Tr. por. zrušil uznesenie súdu prvého stupňa s odôvodnením, že dôvodom námietky zaujatosti bol procesný postup súdu v konaní a vzhľadom k tomu okresný súd nemal o vznesenej námietke zaujatosti konať, pretože podľa § 32 ods. 6 Tr. por. ak je dôvodom námietky len procesný postup súdu v konaní o námietke sa nekoná.

Dovolací súd ďalej vzhľadom na obvineného námietky, ako aj uvedené rozhodnutia o námietke zaujatosti poukázal na skutočnosti, že pod tento dovolací dôvod nemožno zahrnúť také námietky, ktoré sa týkajú údajného zaujatého prístupu sudcu a ktoré majú abstraktný, resp. všeobecný charakter. Podľa názoru dovolacieho súdu obsahom práva na prejednanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť vyhovieť každému návrhu obvineného a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vo veci pre jeho zaujatosť. Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý zákonnému sudcovi, treba trvať na tom, že vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom a spravodlivo. Pri riešení otázky nestrannosti sudcu treba brať na zreteľ všetky aspekty subjektívneho aj objektívneho charakteru. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k procesným stranám trestného konania. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza zo zásady prezumpcie nestrannosti, až kým sa nepreukáže opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti sa vyžaduje dôkaz o skutočnej zaujatosti, pričom nie je rozhodujúce stanovisko (subjektívne) sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Pri hodnotení nestrannosti sudcu treba uvažovať o tom, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je to, či obava obvineného je objektívne oprávnená, pričom relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach (uznesenie Najvyššieho súdu z 29. júna 2011, sp. zn. 1 Tdo 23/2011).

Na základe vyššie uvedeného námietky obvineného neboli spôsobilé naplniť predmetný dovolací dôvod, a preto ich dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodné.

Dovolateľ v dovolaní nakoniec uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo všeobecnej rovine k tomuto dovolaciemu dôvodu považuje dovolací súd za nutné uviesť, že uvedený dovolací dôvod sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách, začína vyhľadávaním, nasleduje etapa zabezpečovania dôkazov, potom ich vykonávanie a nakoniec etapa hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov zadovážených podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

Dôvod dovolania podľa citovaného ustanovenia sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t.j. k vykonávaniu dôkazov súdom. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno uplatniť v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov a aby sa napadnuté rozhodnutie opieralo o nezákonné dôkazy. Nemožno však ním úspešne napadnúť informatívnu hodnotu dôkazu, resp. spôsob jeho vyhodnotenia súdom.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený spochybňoval jednotlivé znalecké posudky ako aj výpovede poškodenej, čo je v dovolacom konaní neprípustné, pretože sa jedná o namietanie skutkového stavu, zamietnutia navrhovaných dôkazov a postupu hodnotenia dôkazov, pričom námietky obvineného nijako nezakladajú ani opodstatnenosť predmetného dovolacieho dôvodu. Správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Len s poukázaním na nesprávny postup pri hodnotení dôkazov, ako aj z odmietnutia vykonania navrhovaných dôkazov nemožno vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Z čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nevyplýva povinnosť súdneho orgánu vykonať všetky dôkazy navrhnuté v trestnom konaní (vrátane výsluchu svedkov), avšak odmietnutie žiadosti obžalovaného o vykonanie ním navrhovaných dôkazov v trestnom konaní musí byť súdom náležite zdôvodnené. (II. ÚS 258/2012 z 11. júla 2012).

Vychádzajúc z uvedeného možno sumárne vo vzťahu k predmetnej veci konštatovať, že všetky vykonané dôkazy boli vykonané v súlade so zákonom s poukázaním aj na vyjadrenie okresného prokurátora, s ktorým sa Najvyšší súd v plnej miere stotožňuje.

Dovolací súd žiadne pochybenie zo strany nižších súdov nezistil. Argumentáciu dovolateľa vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu preto dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu konania obvineného, posúdeného ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zák., táto zodpovedá priebehu skutkového deja uvedeného vo výroku napadnutého rozhodnutia po objektívnej i subjektívnej stránke a je správna, pričom zmena právnej kvalifikácie nie je prípustná.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), e), g) Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného M. N. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.